

תיאוריות מנהיגות – מהלכה למעשה בארגוני הבריאות

סמסטר א תשפ"ד

מועד השיעור: יום ב' 16:00 – 12:00

שם המרצה: ד"ר אסתר בהט

סוג הקורס: שיעור/סדנה

רמת הקורס: תואר ראשון

שעת הקבלה של המרצה: לפי תיאום מראש

דרכי התקשרות: דוא"ל – stbahat@univ.haifa.ac.il

רקע כללי:

ארגוני הבריאות עומדים בפני האתגר לנהל ולהנהיג באופן אפקטיבי ויעיל את הצוותים הסייעודיים. הקורס יציג תיאוריות ומושגים בחקר המנהיגות, לצד בחינתם לאור תופעת המנהיגות בפועל בארגוני הבריאות. במהלך הקורס נדון בשאלות כמו מה בין ניהול למנהיגות, האם מנהיגות היא תכונה אישית או נלמדת, ובאיזה אופן היא גם תלויה הקשר ומצב. הקורס מחולק לשני חלקים מרכזיים. בחלק הראשון נלמד מושגים של תופעת המנהיגות כמו גם תאוריות בחקר המנהיגות. בחלק השני נבחן היבטים של תופעת המנהיגות והשפעתם בתחום שרותי הבריאות ברמת הארגון, הקבוצה והפרט. הקורס יספק לסטודנטים פורום לדיון בסוגיית המנהיגות בכלל וביישומה בתחום הבריאות, כמו גם יאפשר לסטודנטים לרכוש כלים וטכניקות לפיתוח היבטים מנהיגותיים ברמה האישית.

מטרות הקורס הן:

- ✚ להתוודע לתיאוריות, מושגים וגישות בחקר סוגיות של מנהיגות בארגוני הבריאות.
- ✚ לבחון היבטים של מנהיגות והשפעתם בתחום שרותי הבריאות ברמת הארגון, הקבוצה והפרט.
- ✚ לאפשר למשתתפים לדון בסוגיית המנהיגות וביישומה בתחום הבריאות.
- ✚ להעניק כלים וטכניקות לפיתוח היבטים מנהיגותיים.

מבנה הקורס:

- ✚ שיטת הלימוד היא במתכונת סדנתית-התנסותית המשלבת חומרים תיאורטיים והיבטים פרקטיים מעשיים.
- ✚ השיעורים מתבססים על הרצאות וקריאה עצמית מתוך הסילבוס, ועל סימולציות, דיונים וניתוח אירועים מתחום שרותי הבריאות.

דרישות הקורס:

נוכחות והשתתפות בשיעורים.

הגשת המטלות בזמנים שנקבעו באמצעות מערכת ה-Moodle. נא לציין את שם המגישים בשם הקובץ.

מטלות ושקלול הציונים (באחוזים):

<u>ראה נספח</u>	<u>אחוז בציון הסופי</u>	<u>פרוט המרכיב</u>
א	20%	תרגיל אמצע (נספח א)
ב	80%	מצגת מסכמת (נספח ב)
	100%	סה"כ

תכנית הוראה מפורטת על פי נושאים ותאריכים בצרוף רשימת קריאה מומלצת:

<u>תאריך השיעור</u>	<u>נושא השיעור</u>	<u>רשימת קריאה</u>
1/1	1. מבוא: ארגוני הבריאות בעולם משתנה	לוי, עי' (2008). ניהול ומנהיגות שינוי וחדשנות. הוצאת רימונים. פרקים 1 ו 4.
	אחות אחראית: מנהלת או מנהיגה - בחזון ובפועל	Drach-Zahavy, A. & Dagan, E. (2002). From caring to managing and beyond: An examination of the head nurse's role. <i>Journal of Advanced Nursing</i> , 38(1), 19-28. McSherry, R., & Pearce, P. (2016). What are the effective ways to translate clinical leadership into health care quality improvement? <i>Journal of Healthcare Leadership</i> , 8, 11-17. Zaleznik A. (2004). Managers and leaders: are they different? <i>Clin Leadersh Manag Rev.</i> , 18(3), 171-177.
8/1	2. תיאורית הטווח המלא של המנהיגות	אבוליו, ב' (2004). הטווח המלא של המנהיגות – בדרך להעלאת רמת האפקטיביות של היחיד, הקבוצה והארגון. בתוך. גונן, א. וזכאי, א. עורכים. מנהיגות ופיתוח מנהיגות: מהלכה למעשה. תל אביב: משרד הביטחון. עמ' 65-92. Michael, R. (2006). Transformational leadership: Learning to share the vision. <i>Acorn</i> 19(3), 4-6. Rhay-Hung, W., Ching-Yuan, H., Li-Mei, C., & Li-Yu, C. (2015). Exploring the impact of transformational leadership on nurse innovation behavior: a cross-sectional study. <i>Journal of Nursing Management</i> , 23(4), 427-439. Utley, R., Anderson, R., & Atwell, J. (2011). Implementing transformational leadership in long-term care. <i>Journal of Geriatric Nursing</i> 32, 212-219.
15/1	3. מנהיגות כתורמת להלימה פרט-ארגון, ולמעורבות בעבודה	בהט א', ולויתן א' (2016). שלושה ביטויים של הלימה פרט-סביבה (P-E Fit) והשפעתם הדיפרנציאלית על ביטויי המחויבות בארגוני עבודה. <i>מגמות</i> , נ (3), 293-322.

<p>García-Sierra, R., Fernández-Castro, J., & Martínez-Zaragoza, F. (2016). Work engagement in nursing: An integrative review of the literature. <i>Journal of Nursing Management</i>, 24, 101–111.</p> <p>Keyko, K., Cummings, G.G., Yonge, O., & Wong, C. A. (2016). Work engagement in professional nursing practice: A systematic review. <i>International Journal of Nursing Studies</i>, 61, 142–164.</p>		
הוראות לתרגיל אמצע: שיחת משותב והערכת עמיתים (ראה נספח א)		
<p>Corder, E. and Ronnie, L. (2018). The role of the psychological contract in the motivation of nurses. <i>Leadership in Health Services</i>, 31(1)1, 62-76. https://doi.org/10.1108/LHS-02-2017-0008</p> <p>Harms, P.L. & Roebuck, D.B. (2010). Teaching the art and craft of giving and receiving feedback. <i>Business Communication Quarterly</i>, 73(4), 413-431.</p> <p>Liu, J. et. al., (2019). The effect of negative feedback on positive beliefs in self-deception. <i>Frontiers in Psychology</i>, 10, 1-12. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00702</p>	<p>4. מנהיגות, ניהול שיחת הערכה ומתן משותב</p>	22/1
הגשת תרגיל הערכת עמיתים במודל עד לתאריך 29.1 בשעה 12.00		
<p>Bolden, R. (2011), Distributed leadership in organizations: A review of theory and research. <i>International Journal of Management Reviews</i>, 13, 251-269.</p> <p>Liu, Y. (2015). The review of empowerment leadership. <i>Open Journal of Business and Management</i> 5, 476–482.</p> <p>Zhang, X., & Bartol, K. M. (2010). Linking empowering leadership and employee creativity: The influence of psychological empowerment, intrinsic motivation, and creative process engagement. <i>The Academy of Management Journal</i>, 53(1), 107-128.</p>	<p>5. המשך תיאוריות מנהיגות</p>	29/1
<p>Tajeu, G.S., Cherrington, A.L., Anrea, I., Prince, C., Holt, C.L. & Halanych, J.H. (2015). We'll get to you when we get to you: Exploring potential contributions of health care staff behaviors to patient perceptions of discrimination and satisfaction. <i>American Journal of Public Health</i>, 105(10), 2076-2082.</p> <p>McSherry, R. & Pearce, P. (2016). What are the effective ways to translate clinical leadership into health care quality improvement? <i>Journal of Healthcare Leadership</i>, 8, 11-17.</p>	<p>6. מנהיגות ופיתוח כשירות תרבותית בקרב צוות סיעודי</p>	5/2
הוראות למצגת מסכמת (ראה נספח ב)		
<p>איסוף הנתונים וניתוחם</p>	<p>7. מנהיגות במחקר</p>	11/2
<p>Adler, R. B., Rosenfeld, L. B., & Proctor, R. F. (2010). <i>Interplay: the process of interpersonal communication</i> (11; 13th ed.). New York: Oxford University Press. Ch. 4</p>	<p>8. מנהיגות ותקשורת במערכת הבריאות</p>	18/2

DeKay, S. H. (2012). Interpersonal communication in the workplace: A largely unexplored region. <i>Business Communication Quarterly</i> , 75 (4), 449-459.		
Komatsu, H., Yagasaki, K. (2014). The power of nursing: Guiding patients through a journey of uncertainty. <i>European Journal of Oncology Nursing</i> , 18, 419-424.		
על המצגות המסכמות	9. פגישות אישיות	26/2
הצגת המצגות על ידי הסטודנטים יש להעלות את המצגת למודל עד 4/3 בשעה 12.00	10. מצגות ומשוב	4/3
הצגת המצגות על ידי הסטודנטים יש להעלות את המצגת למודל עד 4/3 בשעה 12.00	11. מצגות, משוב וסיכום הקורס	11/3

*הערה: *התכנית עשויה להשתנות, נא לעקוב אחר לוח ההודעות באתר הקורס במודל*

סטודנט יקר,

אם יש לך לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיך, ושביגה את/ה זקוק/ה להתאמות אנא פנה/י לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקויות למידה:

דואל LDA@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249265

לאבחון והתאמות בגין לקות למידה ו/או הפרעת קשב יש לפנות ליה"ל:

דואל mhait@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249022

אם יש ברשותך מכתב התאמות מהאוניברסיטה ואת/ה זקוק/ה להנגשה בקורס אנא פנה/י אליי בשעות הקבלה או במייל בסמוך לתחילת הקורס.

1

נספחים

נספח א: תרגיל שיחת משוב והערכת עמיתים (20%)

חלק א: סימולציה בין זוג סטודנטים שתעסוק בשיחת הערכת ומתן משוב על בסיס התכנים שנלמדו.

חלק ב: הערכת עמיתים של שיחת ההערכה המוסרטת.

הגשה תתאפשר רק למי שהסריט סימולציה משלו. נא לציין את שם המגישים בשם הקובץ.

נספח ב: מצגת מסכמת (80%)

הצגת ממצאי חקירה הקשורים לסגנון מנהיגות בארגון והשפעתם על היבטים הקשורים במערכת הבריאות

ועובדיה (הוראות מפורטות יינתנו בהמשך). ניתן להגיש בקבוצות של עד 3 סטודנטים.

ממצאי החקירה יתבססו על שני ראיונות אישיים.